

A nyíregyházi

Izraelita

Hitközség lapja

5762. Elul, V. évf. 4. sz.

תשס"ב חודש אלול

שפר

שפר

ב"ה

Sófár

H i t é l e t   é s   I n f o r m á c i ó

A „Verlorenen Transport“

(3., befejező rész)

Április 23-án, a reggeli órákban a Szovjet Hadsereg előre nyomuló alakulatai a 106,7-es vasúti km szelvénynél bukkantak rá a 13 napos út után ott veszteglő, lezárt vagonokból álló szerelvényre. Amikor a katonák a vagon ajtókat kinyitották, az eléjük táruló látvány minden emberi képzeletet felülmúlóan iszonyatos volt. A több éves háború borzalmaitól már megedződött katonaszemeknek is sokkoló volt a most látott kép. A vagonokban bűz, ürülék, szenny, férgek, paraziták. Elgenygyesedett sebekkel tele testű, csontig lesóványodott, félig megfagyott élőhalott árnyékok, alakok töltötték meg a vagonokat. A még élők többsége is csak motyogni tudott, a gyengeségtől mozgásképtelenek voltak. Közöttük olyan társaik holttesteit heverték, akik napokkal azelőtt, vagy akkor vesztették életüket. Nem tudták kirakni és eltemetni őket, mivel az életben lévőknek jártányi erejük sem volt, az SS kíséret pedig egyszerűen nem nyitotta rájuk a vagonajtókat.

A felszabadítók szavakban ki nem fejezhető, irtózatos körülmények között ezernyi meggyötört, kiéhezett és halálos beteget találtak, akiken nagyon gyorsan kellett segíteni. A parancsnokok azonnali életmentő intézkedéseket vezettek be, hogy enyhítsék a szerencsétlenek szenvedéseit és csökkentsék a halálozás arányait. A közvetlen életveszélyben lévő tömeg ápolására, gyógyítására és ellátására egy hatalmas méretű tábori kórház személyzetét és felszerelését telepítették a környékre. Mindent megtettek a kiütéses tífuszjárvány továbbterjedésének megakadályozása és mielőbbi megszüntetése érdekében. A környéket hermetikusan elzárva a külvilágtól, karantént vezettek be és igen

rövid idő alatt végrehajtották a nagy létszámú tífuszbeteg fertőtlenítését.

A felszabadítottak nagy részét Tröbitz és Schilda községek elhagyott házaiban, egy kb. 300 fős csoportot Nordfeldben, egy volt hadifogolytábor barakkjaiban helyezték el. További kisebb csoportokat a riesai kórházban és más települések lakótelepein ápoltak.

A bányász település Tröbitznek akkor mintegy 700 lakosa volt, és most e 700 őslakoshoz több mint ezer kiéhezett, legyengült, meggyötört halálos beteg került. E környéken ekkor több volt a felszabadult fogoly, mint a polgári lakos.

Fogolytársaik gyógyítása érdekében a szerelvényen lévő fogoly-orvosok és az egészségesegek közül sok önkéntes segítő azonnal munkához látott. Többen közülük beteg bajtársaik gyógyítása során maguk is megfertőződtek a halálos kórtól és életükkel fizettek önfeláldozásukért. Nevüket a tröbitzi zsidó temető emlékfala őrzi meg az utókor számára.

Az azonnali foganatosított, gyors intézkedések ellenére félelemmel, aggodalommal terhes napok, hetek következtek. A rettenetes fertőző betegség, a tífusz lett úrrá a környéken. A halál állandó vendég volt, a nap minden szakában történtek halálesetek. Az alatt a nyolc hét alatt, amíg a járvány tartott, tífuszban és más betegségekben Tröbitzben és a környéken telepített szükségkórházban több, mint négyszáz gyermek, nő és férfi vesztette életét.

A halálvonat június 21-én elhunyt utolsó áldozatai a 41 éves magyar Sólyom Ilona, az 59 éves holland Martha Levenbach-Schwimmer és az ugyancsak holland 31 éves Clara Miller Mulder-Wessel voltak.

**Boldog új évet
kívánunk minden
kedves
olvasónknak!**

5763 - 2002

**לשנה טובה
תכתבו!**

A náci fenevadak által a marha-vagonokba kényszerített szerencsétlen - a fasizmus minden borzalmának kiszolgáltatott - családok, gyermekek, nők és férfiak epedve várták már szabadulásukat. A szabadság már Bergen-Belsenben is elérhető közelségben volt számukra. Tudták, hogy a szövetséges csapatok nap, mint nap közelebb jönnek fogvatartásuk helyszínéhez. Számukra mégis e rettenetes utazás szörnyű napjai következtek a bizonytalanságba. Akik megélték a felszabadulást, joggal remélték, hogy végre ismét emberhez méltóan, szabadon élhetnek majd, mégis meg kellett halniuk.

Több, mint fél évszázad után ki tudja már megmondani, hogy a katonai kórház

folytatás a következő oldalon

személyzetéből - életmentő munkájuk során - a katonáorvosok, ápolók és katonák közül hányan lettek áldozatai a kiütéses tifusznak és más betegségeknek?

Több tröbitzi lakos is megkapta e járványt és közülük 26-an veszítették el életüket a felszabadulást követő napokban.

Tröbitz és környező községeinek lakói, akik ezt az időt ott élték át, ezután bizonyára nem felejtik el ezeket az áprilisi napokat, a május és június hónapot. A valóban órákkal a II. Világháború befejezése előtt hozzájuk érkezett halálvonat mélyreható változásokat hozott minden ember számára. Sok olyan polgár, aki addig nem ismerte, vagy nem akarta ismerni, elismerni a fasizmus embertelenségét, most, a rendszer végeztével kényszerült szembesülni a náci vadállati kegyetlenségével. Ezután már senki sem mondhatta a környéken: "én erről semmit sem tudtam".

A halálvonat túlélői szerint a holland Menachem és Miriam Pinkhof május 13-án kerékpárral indultak útnak és június 9-én lépték át országuk határát azért, hogy kormány szerveiknek egy memorandumot nyújtsanak át a halálvonat utasainak tragikus helyzetéről és egyúttal segítségüket is kérik.

A nyugati szövetséges csapatok parancsnoksága így szerzett tudomást a Verlorenen Transportról. Összekötő tisztek utaztak a helyszínre a kapott információ hitelességének megállapítására és az életben maradtak hazatelepítésének elősegítésére.

A túlélők nagy meglepetésére és örömeire még a karantén lejárta előtt, amely négy héttel az utolsó haláleset megtörténte után oldható csak fel, 1945. június 15-én sor került a hollandok és más államok állampolgárai első csoportjának - mintegy 700 fő - hazautazására. Augusztus végéig minden túlélő elhagyta élete borzalmainak egyik helyszínét és második születésének helyét: Tröbitzet és környékét.

Az "elveszett szállítmány" utasai közül 1945. április 10-től június 21-ig, a 13 napos utazás során és a végállomáson töltött további 60 nap alatt összesen 565-en veszítették életüket. Az áldozatok 51,7 %-a nő, 48,3 %-a férfi. A bejegyzett életkori adatok alapján az áldozatok 4,3 %-a 1-14 év közötti, (tehát gyermekkorú,) 4,6 % 15-20 év közötti, 7,8 % 21-30 év közötti, 44,9 % 31-50 év közötti, 22,1 % 51-60 év közötti, 16,3 % pedig 60 évnél idősebb.

A szerelvény menetvonalán, valamint Tröbitzben és környékén összesen 18 tömegsírban nyugszanak áldozatok. Négy egyedi sír van a schildai temetőben. Isme-

retlen több, mint százhusz mártír örök nyughelye. Hét áldozat személyét nem sikerült azonosítani. Kilencvennégy áldozat halálának időpontja ismeretlen.

1947 decemberében az addig Tröbitzben és környékén eltemetett mártírok közül 42 holland és 5 francia földi maradványait exhumálták és hazájukba szállították.

Az ötvenes évekig a településeken kívüli tömegsírok csak egy-egy nagyobb méretű kővel voltak megjelölve. Ezt követően került sor mindenhol emlékkövek felállítására, amelyeken a helyhez méltó szövegek, bevésések, emléktáblák adták tudtul e szörnyű történetet és az áldozatok számát. A tömegsírok környezetének kialakításában, az emlékkövek, emléktáblák elkészítésében megszervezésében és megvalósításában a helyi lakosok, munkahelyi csoportok, iparosok és iskolák tanulói vettek aktívan részt. E helyszínek a szomorú történethez méltóan, gondozott parkokkal fogadják azóta is az oda látogatókat.

1966. szeptember 4-én került sor a tröbitzi zsidó temető ünnepélyes felavatására. A háború utolsó napjaiban a fasizmus áldozatául esett soknemzetiségű zsidó mártírok emlékére és tiszteletére egy emlékkövet lepleztek le. A gyászistentiszteleten magyar részről dr. Singer Ödön főrabbi vett részt.

A túlélők és a hozzátartozók által alapított és Izraelben működő "THE LOST TRANSPORT" VICTIMS MEMORIAL SOCIETY BERGEN-BELSEN, TROEBITZ (April 1945)" célul tűzte ki, hogy a tröbitzi zsidó temetőben egy emlékfalat emeltet, amelyre felvéseti a "VERLORENEN TRANSPORT" minden meghalt utasának nevét, kezdve a bergen-belseni berakodó rámpán meghalt elsőtől, a felszabadulás után Tröbitzben és környékén elhunyt utolsó áldozatig. Az Emléktársaság évekig tartó szervezőmunkájának eredményeként a tröbitzi zsidó temetőben a tervezett időre elkészült a fekete gránit emlékfal.

1995. április 27-én a "VERLORENEN TRANSPORT" felszabadításának 50. évfordulóján nagyszabású gyászistentisztelettel avatták fel örök mementóként a történeti előzményhez méltóan kialakított környezetben lévő, az áldozatok nevét megörökítő emlékfalat. Ez alkalommal a halálvonat több, mint 200 egykori utasa és számos hozzátartozó érkezett Tröbitzbe. Sokan közülük 50 év után ekkor lépte ismét német földre.

Vajon hová lett az 1944. december 7-én Strasshofból Bergen-Belsenbe érkezett

magyar zsidó család többi tagja? Mi lett a további sorsa a többi 1800 embernek? Ennek megállapításához, a feleletek megadásához történészeknek, vagy legalább is az ügy iránt "megszállott" embereknek kellene az esetleg még élő tanúkat megszólaltatni, valamint a Strasshofból indított szerelvény névsorát a Bergen-Belsenből Theresienstadtba indított evakuációs szerelvények névjegyzékével összevetni.

És az én aprótermetű, de nagyszívű, áldott emlékü nagymamám? Haza nem került, az áldozatok névjegyzékében nincs a neve. Talán egyike a nem azonosított hét áldozat között lévő négy asszonynak, akikről a névjegyzékben csak az alábbiak olvashatók: ismeretlen nő, meghalt 1945, április 23-án, sírja a wildgrubei tömegsírban; ismeretlen nő, meghalt 1945, április 25-én, sírja a 106,7 vasúti km. kőnél lévő tömegsírban; ismeretlen nő, meghalt 1945, június 8-án, sírja a tröbitzi zsidó temető 3. sorában; ismeretlen nő, meghalt 1945, június 10-én, sírja a tröbitzi zsidó temető 3. sorában.

Ezek szerint jószágos szíve április 19-től csak napokig bírta - 40 évi boldog házasság után - imádott párja elvesztését. Mindketten 66 évesek voltak.

Az olvasó engedje meg, hogy a halálvonat történetének megírásához - befejezésül - két személyes megjegyzést fűzzek.

Utaltam már rá, hogy sok felé érdeklődtem, sok helyen kutattam szerettem eltűnésének körülményei után. Eközben kapcsolatba kerültem önzetlen, segítőkész emberekkel, (akiknek ezúton is köszönetet mondok). Az ő emberségük, tőlük kapott információk, valamint a vonat történetének megírása együttesen oldotta a mintegy fél évszázada bennem lévő "görcsöket".

Kutatásaim közben olyan tényeket, névsorokat, stb. ismertem meg, amelyek sorstársam előtt sem közismertek. Ha olvasóim közül valaki, CSAK EGYETLEN EMBER ráismer hozzátartozója adataira, vagy megtudja szerettei halálának körülményeit és idejét, JAHRZEIT-ját, talán örök nyughelyét is, már nem volt hiába való a munkám, már megérte.

írta: **Kovács László**

A „Verlorenen Transport“ magyar áldozatainak névsora Hitközségünk irodájában megtekinthető. Ha esetleg valaki külföldről érdeklődik a névsor iránt, kérésére annak másolatát postán elküldjük részére.

Ezúttal Izrael visszavágna

Izraelnek joga lenne megvédenie magát egy esetleges iraki támadás esetén, amennyiben az Egyesült Államok megtámadná az arab országot, hogy elmozdítsa helyéről Szaddam Husszeint. Ezt Izrael miniszterelnökének egyik tanácsadója jelentette ki csütörtökön.

Az Egyesült Államokkal egy Irak elleni katonai akcióról folytatott tárgyalás során izraeli hivatalnokok kihangsúlyozták, hogy országuk nem tanúsítana önmegtartóztató magatartást, mint azt tették az 1991-es Öbölháborúban. Az Egyesült Államok kérésére Izrael - akkor - nem vágott vissza, amikor is Irak 39 Scud (ejtsd: szkád) rakétát lőtt ki rá, melynek során az ország bár kevés áldozattal járó, de kiterjedt károkat szenvedett el.

Az amerikai kérés attól való félelmükön alapult, hogy a Kuvaitot elfoglaló iraki csapatok kiűzésére létrejött arab koalíció felbomlana egy esetleges izraeli beavatkozás esetén. Izrael, vonakodva bár, de eleget tett a kérésnek.

"Izraelnek meg van az a képessége és talán a cselekvési szabadsága is, hogy megtegye a szükséges lépéseket lakossága megvédésének érdekében, ha Irak úgy dönt, hogy kiterjeszti a Nemzetközi Közösség elleni harcát Izraelre is" - mondta Dore Gold, Ariel Sharon miniszterelnök egyik tanácsadója a The Associated Press

munkatársának. Izraelt most nem akadályozza egy egységes arab koalíció, tette hozzá Gold, mivel az USA akkori támogatóinak nagy része most ellenzi Irak megtámadását.

A légierő parancsnoka, Dan Halutz vezérőrnagy a következőket nyilatkozta: "Nem indulhatunk ki abból, ami akkor történt, azt gondolván, hogy ugyanaz és ugyanúgy fog most is bekövetkezni [...]". Jóllehet Halutz nem fejtette ki, mit ért ez alatt, izraeli tisztségviselők célozhattak arra, hogy egy hagyományos támadás esetén a válaszcsoport magában foglalná a légi-csapást és a légidesszantók bevetését is. Halutz az izraeli TV-ben elmondta, hogy senki nem tudja Izraelben, hogy Bush elnök indít-e támadást Irak ellen, és ha igen, mikor, de ő úgy véli, hogy ez év vége és 2003 közepe között fog megtörténni.

Az Izraeli légierő (IAF) hivatalos magazinja múlt évben felvázolta egy megtorló légi csapás tervét, ami készen állt már 1991-ben is, de állítólag az izraeli kabinet az utolsó pillanatban fújta le. Ezen a héten [a cikk 2002. augusztus 15-én jelent meg] Moshe Arens, aki 1991-ben volt védelmi miniszter, azt írta, hogy izraeli szárazföldi erők gyakorlatoztak egy nyugat-iraki invázió sikeres megvalósításának érdekében, hogy rakétakilövő állásokat derítsenek fel. A háború azonban befejeződött, mielőtt

erre az akcióra sor kerülhetett volna.

Amire nem tértek ki, az az, hogy Izrael hogyan reagált volna egy esetleges kémiai, vagy biológiai támadásra.

Ephraim Sneh közlekedésügyi miniszter, nyugalmazott tábornok, csütörtökön elmondta, hogy országa sokkal jobb helyzetben van most, hogy visszavágjon, mint volt 1991-ben.

"Reagálási képességünk összehasonlíthatatlanul jobb, mint akkor," nyilatkozta a hadsereg rádiójának.

1991-ben az USA ellátta Izraelt Patriot típusú föld-levegő rakétaütegekkel, azonban a Patriot, amit légelhárító rakétának terveztek, hatástalannak bizonyult az iraki Scudok ellen. Azóta Izrael, amerikai pénzből, kifejlesztette az Arrow (nyíl) típusú rakétát, az egyetlen rakétaelhárító rakétát a világon, közölte Halutz. Az Egyesült Államok szintén elküldte Izraelnek a Patriot egy fejlesztett verzióját.

Arens leírta, hogy a nemrégiben fellőtt izraeli kémműholt, az Ofek-5 (jelentése látóhatár), képessé teszi a zsidó államot arra, hogy megfigyelje és ellenőrizze az egész Közel-Kelet régiót.

Jack Katzenell, a The Associated Press írójának cikkét a The Washington Post internetes kiadásában, Sugár Károly fordította.

Beteg az izraeli zsidó lélek

Az emberi lélek ugyanúgy meg tud betegedni, meg tud sérülni, mint a test, csak ez a mai materialista világunkban nem tudatosul bennünk. Pedig a Soá nemcsak fizikai pusztulást jelentett a zsidóság számára, hanem jelentős pszichés, a lelket érintő csapást is. Egy generáció nőtt fel elvetettséggel, kisebbségi komplexussal küzködve, félelemtől gyötrődő szívvel.

Ettől az életérzéstől mentes maradt azonban az amerikai zsidóság, ahol eddig még nem volt zsidóüldözés, illetve (eddig) az izraeli szabrék generációja, akik egy ország felvirágoztatása miatt joggal lehetnek büszkéek egy olyan társadalomban, ahol

nem kell elrejtteni az ember zsidó mivoltát.

Ez az egészséges izraeli lelkület azonban megtörni látszik a palesztin terror következtében. A HVG idei, augusztus 17-i számában Merényletsokk Izraelben címmel igen szomorú tanulmányt közöl arról, hogy az izraeli 12-14 éves fiataloknak Jeruzsálemben 14%-a, a ciszjordániai és a gázai zsidó telepeken élőknek pedig 30 %-a küszködik lelki zavarokkal, súlyos esetben ideg-összeroppanással a palesztin merényletek miatt. A nyugati világban az ilyen fiatalok aránya nem haladja meg a 6-10 %-ot.

Izraelben minden harmadik ember érintett

a terror által valahogy. Féltő, hogy egy sérült generáció nő fel az arabok merényletei miatt.

Az izraeli társadalomra továbbá egyre jobban nehezedik a nemzetközi kiközösítés terhe is. Külföldi előadóművészek, tudósok sorra mondják le előadásait.

Ebben a légkörben rendkívül fontos a szolidaritás a zsidó állammal és az, hogy a zsidóság meg tudja őrizni a lelkét egészségesen, ahogy az imáinkban nem csak a test, hanem a lélek teljes gyógyulását is kérjük az Ö-ökkévalótól.

Tóth-Ábri Péter

Dávid Király V.

Miután Dávid király megerősítette királyságát az egész ország felett, magánéleti válságok nehezítették életét. A lavinát, mely elsöpörte egy nyugodt családi élet kiteljesedésének lehetőségét, maga Dávid félrelépése indította el.

A Tánách a történetet azzal kezdi, hogy egy ammoniták elleni hadjáratot Dávid hadvezérére, Joávra bízott, míg ő maga Jeruzsálemben maradt.

Gyönyörű este lehetett. Dávid alkonyatkor a közel-keleti szokásnak megfelelően, laposan fedett házának tetején sétálgatott, gondolkodott, és nézegette a többi háztetőt. Egyszer csak megakadt a szeme valamin. Pontosabban valakin. Egy igen gyönyörű hölgy fürdött háza tetején. Eddig a történettel nincs semmi baj, de Dávid ekkor olyan döntést hozott, melynek súlyos következménye lett a saját életére nézve.

Kiderítette, hogy ki az a hölgy, majd magához hívatta és természetesen nem egy pohár finom, keleti teára... A hölgy, akit Bát-Sevának hívtak, teherbe esett, de nagyobb problémát jelentett az, hogy már férjnél volt. A férje pedig Joáv oldalán éppen csatába vonult.

Dávid gyorsan haza hívatta a katonát, hogy egy feleségével töltött éjszaka után, a Dávidtól fogant gyermek apasága a férjtől valónak vélelmeztesse. Azonban a királynak peche volt. A férj túl becsületes jellemű lévén azt mondta, hogy hogyan mehetne ő haza a feleségéhez, mikor a bajtársai harcolnak. Nem is ment haza, hanem a király házában maradt. A terv nem vált be, így komolyabb eszközökhöz kellett nyúlni.

Dávid küldött egy titkos parancsot Joávnak, hogy állítsák a katonát támadáskor az első sorba, ahol a legvalószínűbb, hogy egy katona eleshet. Ezúttal Dávid terve bevált, és Bát-Sevá férje meghalt.

A gyász után Dávid feleségül vette az özvegyet, aki megszülte a gyereket, és ezzel úgy tűnt, hogy az affér megoldódott. Az emberek nem is szereztek tudomást a király félrelépéséről és közvetett gyilkosságáról, de a mindentudó I-ten előtt természetesen nem maradtak rejtve a dolgok. Izrael királya nem

úszhatta meg ilyen könnyen több tórai parancs súlyos áthágását. Az Ö-ökkévaló Nátán prófétát küldte el a királyhoz, aki egy tanmesén keresztül elérte, hogy a király saját magára mondjon ki ítéletet. A próféta úgy tett, mintha egy szegény ember panaszát tolmácsolná a király felé.

Elmesélte, hogy volt egy városban egy gazdag és egy szegény ember. Az utóbbinak volt egy báránya, amit nagyon szeretett és féltve gondozott. Amikor a gazdag emberhez vendégek jöttek, ő a szegény ember egyetlen bárányát vette el és tálalta fel a vendégeinek. Dávid igen felháborodott ezen az igazságtalanságon, és rögtön halálos ítéletet mondott ki a gazdag ember felett.

- Te vagy az az ember! – kiáltotta a próféta és Dávid előtt rögtön világossá vált, hogy I-ten előtt nem maradnak rejtve a bűnök. Neki sok felesége volt, de a katonája egyetlen feleségét kívánta meg.

- Vétkeztem az Ö-ökkévaló ellen! – ismertem be a király.

I-ten is megbocsátott a királynak, magyarázta a próféta, de a tette nem maradt következmények nélkül. A gyermek meg fog halni, és Dávid családjában is súlyos gondok lesznek.

Hűen tükrözi Dávid lelki állapotát az 51. zsoltár, mely erről az esetről szól. *„Kegyelmezz rajtam I-ten, irgalmasságod szerint, töröld el bűneimet. Tiszta szívet teremts nekem I-ten, és a helyes szellemet újítsd meg bensőmben! Ne vess el engem színed előtt, és a te szentséged Szellemét ne vedd el tőlem.”*

A gyerek pár nap múlva meg is halt és a bonyodalmak elkezdődtek Dávid családjában. A bonyodalmat Ávsáloznak hívták...

Ávsálo Dávid egyik fia volt. Az igen jóképű, daliás termetű férfinak a szokatlanul dús haja is nagy hímevet szerzett. Csak akkor nyírta le, amikor a súlya miatt már kényelmetlen volt viselni. Dávidnak egy másik feleségétől született Ámnon nevű fia megszerette féltestvérét, Ávsálo hűgát, Támárt. A szerelmi affér rossz véget ért, mert bár a lány engedett volna a Ámnon közeledésének, de jobbnak látta volna, ha apjuk, Dávid bele-

egyezésével történik a dolog. Ámnon azonban nem hallgatott a lányra és egy kicsit erőszakoskodott, aminek a lány nem tudott már ellenállni. A szerelmes éjszaka után azonban Ámnon egyszerűen meggyűlölte a lányt annyira, hogy elzavarta. Amikor ezt a megaláztatást Ávsálo megtudta, megölte a féltestvérét Ámnon. Ávsáloznak száműzetésbe kellett menekülnie a királyi udvarból.

Eltelt három év és Dávid megvigasztalódott fia, Ámnon halála felől, és a szíve mélyén Ávsálo is hiányzott már neki. Joáv ezt észrevette és kijárta Dávidnál, hogy Ávsálo hazatérhessen Jeruzsálembé.

Ezzel úgy tűnt, hogy a családi bonyodalmak véget értek. De csak úgy tűnt... Ávsálo ugyanis apja trónját vette célul. Évtizedeken keresztül bújatta a zsidókat Dávid ellen, majd mikor Dávid megöregedett, nyílt puccsot indított ellene. Dávidnak el kellett menekülnie Jeruzsálemből. Ávsálo élete azonban csúfos véget ért. Saját hiúságának, egoizmusának esett áldozatul. Lovaglás közben, amikor egy fa alatt vágatott el, a haja feltekeredett egy fágra és mivel senki sem volt a közelben, aki segíthetett volna rajta, ott halt meg a fán csüngve. Dávid természetesen megsiratta fiát annak ellenére, hogy Ávsálo életére tört.

Mindezek után nem mondhatjuk, hogy Dávid, Izrael legnagyobb királyának élete tökéletes lett volna. Azonban a Szent Írás hitelességét pont ez bizonyítja. Ha valaki csak kitalálta volna a legnagyobb zsidó királyról szóló hős eposzt, nem ilyen családi intrikákkal tűzdelte volna tele. Dávid nagyszerűsége ellenben nem abban állt, hogy tökéletesen élt és sohasem vétkezett, hanem abban, hogy a hibáit korrigálni tudta és mindig megtalálta az Ö-ökkévalóhoz visszavezető utat.

Az őszi ünnepek előtt Dávid király élete jó példa számunkra. Ezek a jeles napok az Ö-ökkévalóhoz való visszatérés kiemelt napjai. Mi is vétkezünk, mert nem vagyunk tökéletesek, hiszen - ahogy az Uvini Málkájni imában mondjuk: I-ten emlékezzen meg arról, hogy - csak por vagyunk. De I-ten kegyelmes és megbocsát annak, aki ezt őszintén keresi.

Tóth-Ábri Péter

Ünnepi imarend - סדר התפילות

5763 - 2002

ראש השנה, יום כפור, סוכות - Ros Hasono, Jam Kiper, Szikesz

Szeptember:

1-e, vasárnap: Szlichesz

Sáchresz: 08:00

6-a, péntek: Erev Ros Hasono

AZ ÜNNEP BEJÖVETELE: 18:49

Mincha, Mááriv: 18:00

7-e, szombat: Ros Hasono I.

Sáchresz: 08:30

Mincha, Mááriv: 18:00

8-a, vasárnap: Ros Hasono II.

Sáchresz: 08:30

Mincha, Mááriv: 18:00

AZ ÜNNEP KIMENETELE: 19:28

9-e, hétfő: Gedáljá böjtje

13-a, péntek: Erev Sábosz Sive

Mincha, Mááriv: 18:00

14-e, szombat: Sábosz Sive

Sáchresz: 08:30

15-e, vasárnap: Erev Jam Kiper

Kol Nidré: 18:00

AZ ÜNNEP BEJÖVETELE: 18:29

16-a, hétfő: Jam Kiper

Sáchresz: 08:30

Mázkir!

AZ ÜNNEP KIMENETELE: 19:31

20-a, péntek: Erev Szikesz

Minchá, Mááriv: 18:00

21-e, szombat: Szikesz I.

Sáchresz: 08:30

Minchá, Mááriv: 18:00

22-e, vasárnap: Szikesz II.

Sáchresz: 08:30

Szikesz Chol hámoed:

szeptember 23-26.

27-e, péntek: Hosáno Rábo

Sáchresz: 08:30

Minchá, Mááriv: 18:00

28-a, szombat: Smini Áceresz

Sáchresz: 08:30

Mázkir: 9:30

Minchá, Mááriv: 17:30

29-e, vasárnap: Szimchesz Tajre

Sáchresz: 08:30

*A nyíregyházi Izraelita Hitközség szeretettel vár
mindenkit az őszi ünnepekre!*

לשנה טובה

תכתבו ותחתמו!

Elbúcsúztunk Margitka nénitől

Augusztus 23-án vettek végső búcsút Zauber Józsefnétől, Margitka nénitől rokonai, ismerősei és a nyíregyházi Izraelita Hitközség tagjai.

Margitka néni közösségünk aktív, örök vidám tagja volt. Férje, Jóska bácsi, aki élete utolsó napjaiban is nagy kőjével mondta a háttoro szakaszokat, öt éve távozott el közülünk.

Margitka néni rendszeresen látogatta a nyíregyházi Nőegylet szerdai alkalmait. Özvegysége és egészségügyi problémái ellenére

mindig mosolygott, másokat is felvidített.

Halála váratlanul és fájdalmasan érintett mindenkit, hiszen nem előzte meg hosszú, súlyos betegség.

Temetésén Frölich Róbert főrabbi emlékezett meg életéről: a tragédiákról és a boldog pillanatokról.

Margitka néni pótolhatatlan személyisége fájdalmas űrt hagyott a nyíregyházi Hitközség soraiban.

November 22-én lett volna 80 éves.

Bárchesz és mécses

Hitközségünk ebben az évben is ünnepenként két-két barcheszt biztosít családonként a Hitközség tagjainak ingyenesen.

Ha valaki ezen felül kér még barcheszt, ezt kérjük jelezze az irodának **szeptember 4-éig**. A plusz barchesz 150 Ft-ba kerül.

Ros Hasanara a barcheszt **szeptember 6-án, 9:00-13:00-ig** lehet átvenni a Hitközségnél.

Jom Kipur előtt a barchesz átvethető **szeptember 15-én, 9:00-13:00-ig**.

Már hagyomány Hitközségünknel, hogy Jom Kipurkor olajmécses gyújtunk elhalálozott szeretteink emlékére gyertya helyett. A tavalyról megmaradt olaj idén is elég lesz, így most sem kell fizetni érte.

A mécseseket már Ros Hasanakor is kiradjuk a zsinagógában, így mindenki ellenőrizheti, hogy az általa meggyújtani kívánt mécses rendelkezésre áll-e, és jelezheti, ha további személy emlékére is kíván mécses rendelni.

Naptár és újévi képeslap kapható a Hitközség irodájában!

Naptár: 350.-

Képeslap: 100.-

A Nyári Zsidó Fesztivál Nyíregyházán

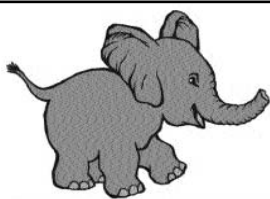
Több médium is reklámozta, hogy idén a Nyári Zsidó Fesztivál keretében Nyíregyházán is lesz program.

Egészen hétfőig úgy tudtuk, hogy egy kazahsztáni zsidó néptáncegyüttes fog fellépni csütörtökön a Nyír-Plázában.

Hétfőn értesültünk ellenben arról, hogy az együttes lemondta egész magyarországi turnéját, így az idén sem lesz a Fesztiválnak nyíregyházi programja.

Kár. Pedig az érdeklődés nagy volt.

A Nőegylet vezetői Jom Kipur kimenetele után idén is szeretettel várják a Hitközség tagjait böjt utáni teára és pogácsára!

NyírPlaza

BEVÁSÁRLÓ - ÉS SZÓRAKOZTATÓKÖZPONT